

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์ ที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้: -

1. การวิเคราะห์งบการเงิน
2. การจัดทำงบการเงินรวม
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง การค้นหาข้อเท็จจริงจากงบการเงิน โดยการค้นหาข้อเท็จจริงดังกล่าวต้องอาศัยเครื่องมือต่างๆ เช่น การวิเคราะห์เบื้องต้น การวิเคราะห์ความสามารถชำระหนี้ การวิเคราะห์ความสามารถทำกำไร เป็นต้น

วิธีการวิเคราะห์เบื้องต้น (Basic Analytical Procedures)

งบการเงินของกิจการ จะประกอบด้วยข้อมูลและการแสดงรายการทางการเงินที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้งบการเงิน เพื่อนำไปใช้ในตัดสินใจ และการนำเครื่องมือวิเคราะห์งบการเงินชนิดต่างๆ สำหรับใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถผสมผสานข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้จะได้กล่าวถึงการวิเคราะห์งบการเงินที่สมบูรณ์ และที่กิจการจะทำการวิเคราะห์งบการเงินที่สมบูรณ์ได้อย่างไร

การวิเคราะห์งบการเงินอาจทำได้ โดยการเปรียบเทียบรายการงบการเงินปีการเงินปัจจุบันกับรายการเดียวกันที่ได้แสดงไว้ในงบการเงินปีการเงินก่อนๆ เช่น การแสดงรายการเงินสดปี

การเงินปัจจุบันจำนวน 150,000 บาท เปรียบเทียบกับการแสดงรายการเงินสดในงบแสดงฐานะการเงินของปีการเงินก่อนจำนวน 100,000 บาท ซึ่งแสดงว่าเงินสดของปีปัจจุบันมีเท่ากับ 1.5 เท่า หรือร้อยละ 150 ของเงินสดปีก่อน หรือเงินสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 จากปีก่อน เป็นต้น

การวิเคราะห์งบการเงินได้นำมาใช้กันอย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นการหาความสัมพันธ์ของรายการต่างๆ ในงบการเงิน สมมติว่ากิจการมีเงินสด 50,000 บาท และสินค้าคงเหลือ 250,000 บาท ซึ่งทั้งสองรายการได้แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรวมในยอดสินทรัพย์รวมของกิจการซึ่งมีจำนวนเงินเท่ากับ 1,000,000 บาท เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรายการดังกล่าวในงบแสดงฐานะการเงิน จะแสดงได้ว่ารายการเงินสดเทียบเท่ากับอัตราร้อยละ 5 และสินค้าคงเหลือเทียบเท่ากับอัตราร้อยละ 25 ของยอดสินทรัพย์รวมของกิจการ

ซึ่งจะกล่าวถึงเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่ได้นำไปใช้กันโดยทั่วไป โดยเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์งบการเงิน จะเป็นเพียงแนวทางเพื่อนำการประเมินสถานการณ์ทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการเท่านั้น มิใช่ข้อสรุปที่กิจการจะสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้ทันที กิจการควรพิจารณาปัจจัยอื่นๆ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ แนวโน้มของกิจการในอุตสาหกรรมเดียวกัน เป็นต้น

การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis)

เป็นการวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการที่แสดงในงบการเงินประเภทเดียวกันแต่ต่างปีการเงินกันว่ามียอดเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นอัตราร้อยละเท่าใด เรียกว่า “การวิเคราะห์แนวนอน” ซึ่งจะเป็นการเปรียบเทียบจำนวนเงินของแต่ละรายการในงบการเงินของงวดปัจจุบัน กับรายการแต่ละรายการประเภทเดียวกันในงบการเงินของงวดปีก่อนๆ โดยอาจเปรียบเทียบรายการจากงบการเงินมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวหากได้มีการเปรียบเทียบงบการเงินตั้งแต่สามงวดบัญชีขึ้นไปจะเรียกว่า “การวิเคราะห์แนวโน้ม” (Trend Analysis) และจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลงที่ได้จากการเปรียบเทียบจะแสดงเป็นอัตราร้อยละ

การวิเคราะห์แนวนอนหากกิจการได้ทำการเปรียบเทียบงบการเงินของสองปี การเปรียบเทียบดังกล่าวจะถือว่างบการเงินของปีก่อนเป็นปีฐาน และหากทำการเปรียบเทียบงบการเงินสามปีหรือมากกว่านั้น งบการเงินที่เป็นปีฐานในการเปรียบเทียบ ก็คืองบการเงินของปีแรกๆ ตัวอย่างที่ 1 แสดงวิธีการวิเคราะห์แนวนอนของงบแสดงฐานะการเงินบริษัท Lincoln Company จำกัด

ตัวอย่างที่ 1

บริษัท Lincoln Company จำกัด
 งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ
 ณ.วันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2013 และ 2012

	2013	2012	หน่วย:บาท	
			เพิ่มขึ้น	(ลดลง)
			จำนวน	อัตราร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน	550,000	533,000	17,000	3.2%
เงินลงทุนระยะยาว	95,000	177,500	(82,000)	(46.5%)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์(สุทธิ)	444,500	470,000	(25,500)	(5.4%)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	<u>50,000</u>	<u>50,000</u>	<u>0</u>	
รวมสินทรัพย์	<u>1,139,500</u>	<u>1,230,500</u>	<u>(91,000)</u>	(7.4%)
หนี้สิน				
หนี้สินหมุนเวียน	210,000	243,000	(33,000)	(13.6%)
หนี้สินระยะยาว	<u>100,000</u>	<u>200,000</u>	<u>(100,000)</u>	(50.0%)
รวมหนี้สิน	<u>310,000</u>	<u>443,000</u>	<u>(133,000)</u>	(30.0%)
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
หุ้นบุริมสิทธิ ชนิด 6%				
มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	150,000	150,000	0	0
หุ้นสามัญ มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	500,000	500,000	0	0
กำไรสะสม	<u>179,500</u>	<u>137,500</u>	<u>42,000</u>	30.5%
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>829,500</u>	<u>787,500</u>	<u>42,000</u>	5.3%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,139,500</u>	<u>1,230,500</u>	<u>(91,000)</u>	(7.4%)

จากข้อมูลตัวอย่างที่ 1 ผู้ใช้งบการเงินไม่สามารถจะประเมินสถานการณ์ทางการเงินของกิจการได้ หากไม่มีปัจจัยอื่นมาประกอบการพิจารณา ซึ่งการที่จะทราบว่าการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายการต่าง ๆ นั้นมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร เช่น ยอดสินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นปี 2013 ลดลงเป็นจำนวนเงิน 91,000 บาท (ร้อยละ 7.4) ซึ่งน้อยกว่ายอดสินทรัพย์รวม ณ วันต้นงวด หรือยอดหนี้สินรวมลดลงเท่ากับ 133,000 บาท (ร้อยละ 30) และยอดส่วนของผู้ถือหุ้นรวมเพิ่มขึ้น 42,000 บาท

(ร้อยละ 5.3) เป็นต้น หากสามารถมีข้อมูลเพิ่มเติม จะทำให้ทราบว่าส่วนหนี้สินระยะยาวที่ลดลงนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากกิจการได้ชำระหนี้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระ ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวกิจการจึงควรมีรายละเอียดประกอบ เพื่อจะทำให้การวิเคราะห์รายการต่างๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง ดังนั้นหากได้จัดทำการแสดงรายละเอียดประกอบการวิเคราะห์ตามตัวอย่างที่ 2 จะช่วยทำให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของรายการต่าง ๆ ได้ชัดเจนเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

บริษัท Lincoln Company จำกัด

งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ

ณ.วันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2013 และ 2012

หน่วย:บาท

	2013	2012	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	อัตราร้อยละ
เงินสด	90,500	64,700	25,800	39.9%
หลักทรัพย์เพื่อค้า	75,000	60,000	15,000	25.0%
ลูกหนี้การค้า(สุทธิ)	115,000	120,000	(5,000)	(4.2%)
สินค้าคงเหลือ	264,000	283,000	(19,000)	(6.7%)
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	<u>5,500</u>	<u>5,300</u>	<u>200</u>	3.8%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>550,000</u>	<u>533,000</u>	<u>17,000</u>	3.2%

จากข้อมูลตัวอย่างที่ 2 แสดงถึงรายการแต่ละรายการที่แสดงในยอดสินทรัพย์หมุนเวียนรวม โดยแสดงถึงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายการแต่ละรายการ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันเป็นอัตราร้อยละ ซึ่งจะเปรียบเทียบกับยอดของรายการในปี ค.ศ.2012 ซึ่งถือเป็นปีฐาน ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากตัวอย่างที่ 2 ผู้ใช้งบการเงินจะใช้ประโยชน์ได้มากกว่า การวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็นรายการประเภทใหญ่ ๆ ตามตัวอย่างที่ 1 แต่เพียงอย่างเดียว

ตัวอย่างที่ 3

บริษัท Lincoln Company จำกัด

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2013 และ 2012

	2013	2012	หน่วย:บาท	
			เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
			จำนวน	อัตราร้อยละ
ขาย	1,530,500	1,234,000	296,500	24.0%
รับคืนและส่วนลด	<u>32,500</u>	<u>34,000</u>	<u>(1,500)</u>	(4.4%)
ขายสุทธิ	1,498,000	1,200,000	298,000	24.8%
ต้นทุนขายสินค้า	<u>1,043,000</u>	<u>820,000</u>	<u>223,000</u>	27.2%
กำไรขั้นต้น	<u>455,000</u>	<u>380,000</u>	<u>75,000</u>	19.7%
ค่าใช้จ่ายในการขาย	191,000	147,000	44,000	29.9%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	<u>104,000</u>	<u>97,000</u>	<u>6,600</u>	6.8%
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>295,000</u>	<u>244,400</u>	<u>50,600</u>	20.7%
กำไรจากการดำเนินงาน	160,000	135,600	24,400	18.0%
รายได้อื่น	<u>8,500</u>	<u>11,000</u>	<u>(2,500)</u>	(22.7%)
	168,500	146,600	21,900	14.9%
ค่าใช้จ่ายอื่น	6,000	12,000	(6,000)	(50.0%)
กำไรก่อนภาษีเงินได้	162,500	134,600	27,900	20.7%
ภาษีเงินได้	<u>71,500</u>	<u>58,100</u>	<u>13,400</u>	23.1%
กำไรสุทธิ	<u>91,000</u>	<u>76,500</u>	<u>14,500</u>	19.0%

รายการในงบกำไรขาดทุนจากตัวอย่างที่ 3 ได้แสดงรายละเอียดของรายการแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุน โดยนำรายการแต่ละรายการมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งทำให้ผู้ใช้งบการเงินทราบรายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เพิ่มขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานของกิจการเพิ่มขึ้นด้วย

จากการวิเคราะห์งบการเงินตามตัวอย่างที่ 1- 3 สามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้คือ: -
 การเพิ่มขึ้นหรือการลดลงของบัญชีลูกหนี้การค้า อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลง
 ระยะเวลาการให้สินเชื่อ หรือการปรับปรุงนโยบายการรับชำระเงินจากลูกหนี้การค้า เช่นเดียวกับ
 สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นในระหว่างงวดอาจเนื่องมาจากการซื้อสินค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงถึงนโยบายใน
 การบริหารสินค้าคงเหลือของกิจการ การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนจากตัวอย่างที่ 2 แสดงว่า
 มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี กล่าวคือจากข้อมูลในตัวอย่างที่ 3 ได้แสดงยอดขายสุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ
 24.0 อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงยอดขายสุทธิอาจไม่เป็นผลดีต่อผลของการดำเนินงานเสมอไป
 ทั้งนี้เพราะอัตราร้อยละของยอดขายสุทธิที่เพิ่มขึ้นของบริษัท Lincoln Company อาจเพิ่มขึ้น
 เนื่องมาจากอัตราร้อยละของต้นทุนสินค้าขายเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลทำให้กำไรขั้นต้นลดลง การเพิ่มขึ้น
 ของค่าใช้จ่ายในการขายสูงขึ้น และค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ซึ่งโดยภาพรวมค่าใช้จ่าย
 ดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.7 ในขณะที่อัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 19.7 การเพิ่มขึ้นของ
 กำไรจากการดำเนินงานและกำไรสุทธิอยู่ในเกณฑ์ที่ดี อนึ่ง กิจการควรได้ทำการศึกษารายการ
 ค่าใช้จ่าย การวิเคราะห์รายการและการเปรียบเทียบรายการตลอดจนทำการสรุปข้อเสนอแนะหา
 สาเหตุต่าง ๆ ต่อไป

การวิเคราะห์แนวดิ่ง (Vertical Analysis)

เป็นการวิเคราะห์อัตราร้อยละของรายการต่างๆ ในงบการเงิน ซึ่งกิจการจะทำการ
 วิเคราะห์ งบการเงิน โดยการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายการในงบการเงินเดียวกัน ซึ่งเรียกว่า
 “การวิเคราะห์แนวดิ่ง” การวิเคราะห์ด้วยวิธีการดังกล่าว กิจการจะทำการเปรียบเทียบในลักษณะ
 คล้ายกับการวิเคราะห์แนวนอน หากจะต่างกันเพียงการวิเคราะห์แนวดิ่ง จะเป็นการวิเคราะห์งบ
 การเงินประเภทใดประเภทหนึ่งและสำหรับปีใดปีหนึ่งเท่านั้น งบการเงินที่นำมาวิเคราะห์แนวดิ่ง
 อาจจัดทำโดยแสดงแยกประเภทรายการเป็นประเภทใหญ่ๆ หรืออาจแสดงเป็นรายละเอียด ซึ่งใน
 กรณีที่ต้องการวิเคราะห์เพื่อแสดงรายละเอียด กิจการควรทำการวิเคราะห์แยกรายการเป็นแต่ละ
 รายการตามแต่ละประเภทของรายการใหญ่ที่ได้แสดงไว้ หรือจัดทำเป็นงบแสดงรายละเอียด
 ประกอบก็ได้ ทั้งนี้อัตราร้อยละที่คำนวณได้นั้น อาจใช้อัตราร้อยละของยอดรวมในงบการเงิน หรือ
 อัตราร้อยละของยอดรวมประเภทรายการที่แสดงรายละเอียดประกอบ ถึงแม้ว่าการวิเคราะห์แนวดิ่ง
 จะมีข้อจำกัด เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์รายการจากงบการเงินเดียวกัน กิจการสามารถนำไปใช้
 ประโยชน์ได้ โดยการนำงบการเงินของกิจการแต่ต่างปีกัน หรืองบการเงินต่างกิจการมาเปรียบเทียบ
 และทำการวิเคราะห์เพื่อหาข้อแตกต่าง การวิเคราะห์แนวดิ่งของรายการในงบแสดงฐานะการเงิน
 ซึ่งรายการสินทรัพย์แต่ละรายการจะเทียบกับอัตราร้อยละของยอดสินทรัพย์รวม และรายการแต่ละ

รายการของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นจะเทียบกับอัตราร้อยละของยอดหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นรวมในงบแสดงฐานะการเงิน ตามตัวอย่างที่ 5 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 5

บริษัท Lincoln Company จำกัด

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2013 และ 2012

หน่วย:บาท

	2013		2012	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน	550,000	48.3%	533,000	43.3%
เงินลงทุนระยะยาว	95,000	8.3%	177,500	14.4%
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	444,500	39.0%	470,000	38.2%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	<u>50,000</u>	<u>4.4%</u>	<u>50,000</u>	<u>4.1%</u>
รวมสินทรัพย์	<u>1,139,500</u>	<u>100.0%</u>	<u>1,230,500</u>	<u>100.0%</u>
หนี้สิน				
หนี้สินหมุนเวียน	210,000	18.4%	243,000	19.7%
หนี้สินระยะยาว	<u>100,000</u>	<u>8.8%</u>	<u>200,000</u>	<u>16.3%</u>
รวมหนี้สิน	<u>310,000</u>	<u>27.2%</u>	<u>443,000</u>	<u>36.0%</u>
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
หุ้นบุริมสิทธิ ชนิด 6%				
มูลค่าหุ้นละ 100 บาท	150,000	13.2%	150,000	12.2%
หุ้นสามัญ มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	500,000	43.9%	500,000	40.6%
กำไรสะสม	<u>179,500</u>	<u>15.7%</u>	<u>137,500</u>	<u>11.2%</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>829,500</u>	<u>72.8%</u>	<u>787,500</u>	<u>64.0%</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,139,500</u>	<u>100.0%</u>	<u>1,230,500</u>	<u>100.0%</u>

จากตัวอย่างที่ 5 แสดงว่ามีรายการที่เปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นรายการหลักๆ ของ บริษัท Lincoln Company จำกัด คือรายการสินทรัพย์หมุนเวียนและรายการเงินลงทุนระยะยาว ส่วนด้านหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายการที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือหนี้สินระยะยาวและกำไร

สะสม และในปี 2013 ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 64 เป็นร้อยละ 72.8 ของยอดหนี้สินและ ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม ส่วนของผู้ถือหุ้นเมื่อเปรียบเทียบกับหนี้สินจะมีอัตราเพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์แนวตั้งงบกำไรขาดทุน รายการแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุนจะเทียบกับ อัตราร้อยละของยอดขายสุทธิ ตามตัวอย่างที่ 6 ดังนี้ :-

ตัวอย่างที่ 6

บริษัท Lincoln Company จำกัด

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2013 และ 2012

หน่วย:บาท

	2013		2013	
	จำนวนเงิน	อัตราร้อยละ	จำนวนเงิน	อัตราร้อยละ
ขาย	1,530,500	102.20%	1,234,000	102.80%
รับคืนและส่วนลด	32,500	2.20%	34,000	2.80%
ขายสุทธิ	1,498,000	100.00%	1,200,000	100.00%
ต้นทุนสินค้าขาย	1,043,000	69.60%	820,000	68.30%
กำไรขั้นต้น	455,000	30.40%	380,000	31.70%
ค่าใช้จ่ายในการขาย	191,000	12.80%	147,000	12.30%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	104,000	6.90%	97,400	8.10%
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	295,000	19.70%	244,400	20.40%
กำไรจากการดำเนินงาน	160,000	10.70%	135,600	11.30%
รายได้อื่น ๆ	8,500	0.60%	11,000	0.90%
	168,500	11.30%	146,600	12.20%

ตัวอย่างที่ 6 (ต่อ)

บริษัท Lincoln Company จำกัด

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2013 และ 2012

หน่วย:

บาท

	2013		2013	
	จำนวนเงิน	อัตราร้อยละ	จำนวนเงิน	อัตราร้อยละ
ค่าใช้จ่ายอื่น	6,000	0.40%	12,000	1.00%
กำไรก่อนภาษีเงินได้	162,500	10.90%	134,600	11.20%
ภาษีเงินได้	71,500	4.80%	58,100	4.80%
กำไรสุทธิ	91,000	6.10%	76,500	6.40%

เมื่อทำการวิเคราะห์งบการเงิน ควรทำการวิเคราะห์ด้วยความรอบคอบถึงความมีนัยสำคัญของความแตกต่างๆ ระหว่างอัตราร้อยละของงบการเงินที่นำมาเปรียบเทียบกันทั้งสองปี เช่น อัตรากำไรขั้นต้นปี ค.ศ.2013 อัตราลดลงร้อยละ 1.3 (31.7% - 30.4%) จากปี ค.ศ. 2012 ซึ่งการลดลงดังกล่าว แสดงการคำนวณเป็นจำนวนเงินจะได้เท่ากับ 19,500 บาท (1.3% x 1,498,000)

ขบย่อส่วนตามแนวตั้ง (Common Size Statements)

การวิเคราะห์งบการเงินทั้งการวิเคราะห์แนวนอนและการวิเคราะห์แนวตั้ง อาจแสดงเป็นจำนวนเงิน หรืออัตราร้อยละ โดยจะให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินมากกว่าหากได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์และแนวโน้มสถานการณ์ทางการเงิน ตลอดจนผลการดำเนินงานของกิจการ การวิเคราะห์แนวตั้ง โดยแสดงเป็นจำนวนเงินและอัตราร้อยละจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่กิจการ ถ้าหากได้นำผลการวิเคราะห์งบการเงินที่ได้ไปเปรียบเทียบกับอัตราเฉลี่ยมาตรฐานของงบการเงินอุตสาหกรรมเดียวกัน ดังนั้นการวิเคราะห์ขบย่อส่วนตามแนวตั้งจะแสดงการคำนวณ โดยแสดงเป็นอัตราร้อยละ ตามตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 6 ที่ได้แสดงไว้ข้างต้น

นอกจากนี้การวิเคราะห์ขบย่อส่วนตามแนวตั้ง (Common Size Statements) ยังเป็นประโยชน์สำหรับกิจการ ในการนำงบการเงินปีปัจจุบันไปทำการเปรียบเทียบกับงบการเงินปีก่อนๆ โดยอาจเปรียบเทียบเฉพาะงบการเงินของกิจการตนเอง หรือนำงบการเงินของกิจการไป

เปรียบเทียบกับงบการเงินของกิจการอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ทั้งนี้หากต้องการทราบข้อมูลอัตราเฉลี่ยมาตรฐานของอุตสาหกรรม กิจการสามารถสอบถามข้อมูลได้จากองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้ ตามตัวอย่างที่ 7

ตัวอย่างที่ 7

บริษัท Lincoln Company จำกัดและบริษัท Madison Corporation จำกัด
งบกำไรขาดทุนย่อส่วนตามแนวดิ่ง
สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ.2013

	บริษัท Lincoln Company จำกัด	บริษัท Madison Corporation จำกัด
ขาย	102.2%	102.3%
รับคืนและส่วนลด	<u>2.2%</u>	2.3%
ขายสุทธิ	100.0%	100.0%
ต้นทุนสินค้าขาย	<u>69.6%</u>	70.0%
กำไรขั้นต้น	<u>30.4%</u>	30.0%
ค่าใช้จ่ายในการขาย	12.8%	11.5%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	<u>6.9%</u>	4.1%
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>19.7%</u>	15.6%
กำไรจากการดำเนินงาน	10.7%	14.4%
รายได้อื่น ๆ	<u>0.6%</u>	0.6%
	11.3%	15.0%
ค่าใช้จ่ายอื่น	<u>0.4%</u>	0.5%
กำไรก่อนภาษีเงินได้	10.9%	14.5%
ภาษีเงินได้	<u>4.8%</u>	5.5%
กำไรสุทธิ	<u>6.1%</u>	9.0%

จากตัวอย่างที่ 7 แสดงว่าบริษัท Lincoln Company จำกัด มีอัตรากำไรขั้นต้นมากกว่าอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัท Madison Corporation จำกัด ซึ่งจะไม่ต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตามจากตัวอย่างที่ 7 แสดงว่าบริษัท Lincoln Company จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายการขายและบริหารมากกว่าของบริษัท Madison Corporation จำกัด ดังนั้นจึงทำให้อัตรากำไรจากการดำเนินงานของบริษัท

Lincoln Company จำกัด เท่ากับร้อยละ 10.7 ของยอดขายสุทธิ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอัตรากำไรจากการดำเนินงานของบริษัท Madison Corporation จำกัด แล้ว บริษัท Madison Corporation จำกัด จะมีอัตรากำไรจากการดำเนินงานสูงกว่าซึ่งเท่ากับร้อยละ 14.4 แสดงว่าบริษัท Lincoln Company จำกัด มีผลการดำเนินงานที่ต่ำและต่างจากบริษัท Madison Corporation จำกัด ร้อยละ 3.7 (14.4% - 10.7%)

การวิเคราะห์ความสามารถทำกำไร (Profitability Analysis)

การพิจารณาเรื่องความสามารถในการทำกำไร (Profitability Analysis) คือ การประเมินผลจากการดำเนินงานในรูปของกำไร โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน อัตราส่วนการเงินที่นิยมใช้เพื่อวัดความสามารถในการทำกำไรมี 3 ประเภทคือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และกำไรต่อหุ้น

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Rate of Return of Assets – ROA) แสดงถึงความสามารถของบริษัทในการทำกำไร โดยไม่สนใจถึงแหล่งที่มาของเงินทุนในการจัดหาสินทรัพย์ สามารถคำนวณหาได้ดังนี้

$$ROA = \text{อัตรากำไรสุทธิ (ก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีที่เกี่ยวข้อง)} \times \text{อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์}$$

อัตรากำไรสุทธิเป็นตัววัดความสามารถของบริษัทในการควบคุมค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับยอดขาย อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์เป็นตัววัดความสามารถของบริษัทในการสร้างยอดขายจากระดับการลงทุนในสินทรัพย์

สำหรับตัวตั้งกำไรที่ใช้ในการคำนวณ ROA ควรเป็นกำไรก่อนหักการชำระหรือจ่ายคืนผลตอบแทนให้แก่ผู้ที่เป็นแหล่งที่มาของเงินทุน เนื่องจากบริษัทหักดอกเบี้ยจ่ายออกก่อนคำนวณกำไรสุทธิ ผู้วิเคราะห์จึงจำเป็นต้องบวกดอกเบี้ยจ่ายกลับเพื่อให้ได้จำนวนกำไรก่อนการหักต้นทุนของการจัดหาเงินทุน การที่บริษัทสามารถนำดอกเบี้ยไปหักเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อคำนวณกำไรสำหรับเสียภาษีดอกเบี้ยจ่าย จึงไม่ได้ลดกำไรสุทธิลงเท่ากับดอกเบี้ยจ่ายเต็มทั้งจำนวน แต่ลดลงด้วยจำนวนที่สุทธิจากอัตราภาษี ดังนั้น ในการบวกดอกเบี้ยกลับ จึงบวกเพียงจำนวนหลังจากหักภาษีแล้ว สำหรับตัวหารการที่ตัวตั้งเป็นกำไรสำหรับทั้งงวด การวัดจำนวนสินทรัพย์ที่ใช้จึงควรเป็นค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์ที่ใช้ในระหว่างงวด ซึ่งปกติได้จากการถัวเฉลี่ยจำนวนต้นงวดและปลายงวด

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรสุทธิ

การเปลี่ยนแปลงในค่าใช้จ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับยอดขาย ทำให้อัตรากำไรสุทธิของบริษัทเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ผู้วิเคราะห์อาจแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายการค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทกับกำไรเป็นเปอร์เซ็นต์ของยอดขาย หรือที่เรียกกันว่าการวิเคราะห์ทั้งกำไรขาดทุน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ที่ได้สำหรับช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผู้วิเคราะห์ต้องหาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ถ้าบริษัทมีอัตรากำไรสุทธิในการขายและบริหารที่ลดลง สาเหตุของการลดลงเกิดจากสิ่งใด จากการลดลงในค่าโฆษณา ซึ่งอาจมีผลต่อยอดขายในระยะยาว จากค่าเสื่อมราคา เนื่องจากบริษัทไม่ได้ทำการขยายการลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวเพื่อรองรับการขายที่เพิ่มขึ้นจากการที่บริษัทได้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเนื่องจากค่าใช้จ่ายคงที่บางประเภท เช่น ค่าใช้จ่ายการตลาด ค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงใน อัตรากារหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

การเปลี่ยนแปลงในอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม สามารถแยกองค์ประกอบของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม เป็น อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์แต่ละรายการที่สำคัญ ที่ประกอบเป็นสินทรัพย์ทั้งหมด ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ระยะยาว

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover) แสดงถึงความรวดเร็วในการที่บริษัทสามารถเก็บเงินได้จากลูกหนี้ คำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}} \quad (\text{เท่า})$$

ผู้วิเคราะห์ทางการเงินมักแสดงอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ในรูปของระยะเวลาถัวเฉลี่ยที่ลูกหนี้จะคงอยู่ในบริษัทก่อนที่บริษัทจะเก็บเงินได้ คำนวณ ได้ดังนี้ -

$$\text{ระยะเวลาในการเก็บหนี้} = \frac{365}{\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้}} \quad \text{วัน}$$

ผู้วิเคราะห์ทางการเงินควรเปรียบเทียบระยะเวลาในการเก็บหนี้ของบริษัทกับงวดก่อน ๆ หรือกับบริษัทอื่นที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน และหาสาเหตุที่ทำให้ระยะเวลาในการเก็บหนี้

แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากประสิทธิภาพในการจัดเก็บหนี้หรือจากนโยบายการให้เครดิตของบริษัทก็ได้

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) แสดงถึงจำนวนครั้งที่บริษัทสามารถขายสินค้าคงเหลือออกไปได้ คำนวณได้ดังนี้: -

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}} \quad (\text{เท่า})$$

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ระยะยาว (Fixed Assets Turnover) เป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายกับการลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาว ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ คำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ระยะยาว} = \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ระยะยาวถัวเฉลี่ย}} \quad (\text{เท่า})$$

ผู้วิเคราะห์จะต้องตีความหมายการเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วนนี้ด้วยความระมัดระวัง บริษัทที่มีการลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวเป็นเวลาหลายงวดบัญชีก่อนที่จะเริ่มมียอดขายจากสินทรัพย์ที่ผลิตด้วยสินทรัพย์เหล่านี้ ดังนั้น อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ระยะยาวที่ต่ำหรือลดลงอาจเกิดจากการที่บริษัททำการขยายตัวเพื่อรองรับการเจริญเติบโตในอนาคต หรือในทางตรงข้าม บริษัทอาจลดการลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวถ้าเห็นว่าสินค้าอาจมียอดขายที่ลดลงในอนาคตอันใกล้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจทำให้อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ระยะยาวสูงขึ้น

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ (Return On Common Shareholder's Equity – ROE) แสดงถึง ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นสามัญได้รับหลังจากหักผลตอบแทนที่ต้องจ่ายให้กับผู้ที่มีสิทธิได้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ประเภทอื่น เช่น เจ้าหนี้ อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรนี้ จึงรวมถึงผลของการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน การลงทุน และการหาเงินทุน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจัดเป็นอัตราส่วนการเงินที่ผู้ลงทุนในหุ้นสามัญให้ความสำคัญมากที่สุด ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้: -

$$\text{ROE} = \frac{\text{กำไรสุทธิ - เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญถัวเฉลี่ย}} \times 100 \quad (\%)$$

ในการคำนวณกำไรที่เป็นของหุ้นสามัญ ผู้วิเคราะห์ต้องหักจำนวนผลตอบแทนที่ต้องจัดสรรให้แก่ผู้ที่เป็นแหล่งเงินทุนอื่น เนื่องจากในการคำนวณกำไรสุทธิ อัตราส่วนการเงินที่ผู้ลงทุนในหุ้นสามัญให้ความสำคัญที่สุดคือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งได้มีการหักดอกเบี้ยจ่ายไปแล้ว ผู้วิเคราะห์จึงไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงรายการดอกเบี้ยจ่ายแต่อย่างใด แต่จะต้องหักเงินผลของหุ้นบุริมสิทธิที่มีการประกาศจ่ายในระหว่างงวด สำหรับเงินทุนที่ได้มาจากผู้ถือหุ้นสามัญ ประกอบด้วยหุ้นสามัญราคาตามมูลค่า ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ และกำไรสะสมสำหรับกำไรสุทธิส่วนของผู้ถือหุ้นอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่เท่ากัน บริษัทหนึ่งอาจมีกำไรต่อหุ้นที่ต่ำกว่า เนื่องจากมีจำนวนหุ้นสามัญที่อยู่ในมือผู้ถือหุ้นที่สูงกว่า (ซึ่งอาจเกิดจากการที่มีราคาตามมูลค่าหุ้นที่ต่ำกว่า) ผู้วิเคราะห์จึงต้องใช้ความระมัดระวังในการนำตัวเลขกำไรต่อหุ้นไปใช้

ข้อมูลต่อหุ้น

การพิจารณาถึงฐานะทางการเงินของกิจการที่สำคัญคือ การวิเคราะห์ข้อมูลต่อหุ้น ประกอบด้วย มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น อัตราผลตอบแทนเงินปันผลต่อหุ้น กำไรต่อหุ้น ราคาต่อกำไรต่อหุ้น ดังต่อไปนี้: -

มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น

มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (Book Value Per Share) เป็นตัววัดเพื่อทำความเข้าใจว่าตลาดมีมุมมองต่อบริษัทอย่างไร มูลค่าตามบัญชีแสดงจำนวนเงินทุนแท้จริงที่ลงทุนโดยผู้ถือหุ้น ด้วยการซื้อหุ้นของบริษัท และเก็บกำไรที่ได้ไว้ในบริษัทให้อยู่ในรูปของกำไรสะสม เมื่อใดที่ราคาซื้อขายในตลาดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี แสดงว่านักลงทุนรู้สึกว่าการบริหารของบริษัทยังไม่สามารถทำให้ผลตอบแทนจากการนำเงินของผู้ถือหุ้นไปลงทุนเป็นที่น่าพอใจ พิจารณาโดย

$$\text{มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว}} \quad (\text{บาท})$$

อัตราผลตอบแทนเงินปันผลต่อหุ้น

อัตราผลตอบแทนเงินปันผลต่อหุ้น (Dividend Payout Per Share) วัดอัตราส่วนเปอร์เซ็นต์กำไรของบริษัทที่จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุนที่ให้ความสำคัญกับการจ่ายเงินปันผลมักจะชอบให้มีการจ่ายเงินปันผลในอัตราที่สูง คำนวณได้ดังนี้ :-

$$\text{อัตราผลตอบแทนเงินปันผลต่อหุ้น} = \frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น}}{\text{ราคาตลาดหรือราคาปิดของหุ้นสามัญ}} \times 100 \quad (\%)$$

กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้น (Earning Per Share – EPS) เป็นการคำนวณกำไรสุทธิต่อหุ้น มักคำนวณโดยใช้กำไรก่อนรายการพิเศษ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกับตัวเลขของปีก่อนได้ จำนวนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้วเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การคำนวณกำไรต่อหุ้นจึงช่วยให้นักลงทุนและผู้ถือหุ้นปัจจุบันสามารถติดตามผลการดำเนินงานได้ทันเหตุการณ์มากขึ้น นอกจากนี้ยังใช้ EPS กับการคำนวณในเรื่องอื่นอีกด้วย คำนวณได้ดังนี้ :-

$$\text{กำไรต่อหุ้น (EPS)} = \frac{\text{กำไรก่อนรายการพิเศษ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่ออกและเรียกชำระแล้ว}} \quad (\text{บาท})$$

อัตราส่วนต่อไปนี้ เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงมูลค่าหุ้นของบริษัทในสายตาของบุคคลภายนอกที่อยู่ในตลาด เช่น ราคาต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) และราคามูลค่าหุ้นตามบัญชีตลาดจะทำการประเมินมูลค่าหุ้นและข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของบริษัทอยู่ตลอดเวลา การประเมินมูลค่าหุ้นในรูปของอัตราส่วนต่างๆ ทำให้นักลงทุนสามารถติดตามปฏิกิริยาของตลาดได้

ราคาต่อกำไรต่อหุ้น

ราคาต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) เป็นอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น บอกให้รู้ว่่านักลงทุนเต็มใจที่จะจ่ายราคาเท่าใดสำหรับกำไรและเงินปันผลที่จะได้รับในอนาคต คำนวณได้ดังนี้ :-

$$\text{ราคาต่อกำไรต่อหุ้น (P/E)} = \frac{\text{ราคาตลาดปัจจุบันต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}} \quad (\text{เท่า})$$

ราคาต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี

ราคาต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี (Price to Book) เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่าหุ้นตัวนั้นซื้อขายอยู่ที่กี่เท่าของมูลค่าหุ้นตามบัญชี เป็นหนึ่งในอัตราส่วนที่มักใช้ในการประเมินมูลค่าหุ้น ซึ่งมีสูตรดังนี้:-

<p>ราคาต่อมูลค่าหุ้นตามบัญชี =</p>	$\frac{\text{ราคาตลาดปัจจุบันต่อหุ้น}}{\text{มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น}}$
------------------------------------	---

(เท่า)

การจัดทำงบการเงินรวม

ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ การนำเสนองบการเงินรวม บริษัทใหญ่ต้องจัดทำงบการเงินรวมสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย โดยมีข้อยกเว้นบางกรณีสำหรับกิจการที่ไม่ใช่บริษัทมหาชน อย่างไรก็ตาม ข้อยกเว้นดังกล่าวไม่ได้ผ่อนผันสำหรับกิจการร่วมลงทุน (Venture Capital Organization) กองทุนรวม (Mutual Funds) หน่วยลงทุน (Unit Trusts) หรือกิจการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

วิธีการในการจัดทำงบการเงินรวม

กลุ่มธุรกิจต้องใช้นโยบายการบัญชีเดียวกันสำหรับการรายงานรายการบัญชีที่มีลักษณะเหมือนกันและเหตุการณ์อื่นในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ผลที่เกิดจากรายการค้าและยอดคงเหลือระหว่างธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มต้องถูกตัดรายการระหว่างกันออกจากงบการเงิน

ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมต้องถูกแสดงในงบแสดงฐานะการเงิน ในส่วนของเจ้าของ โดยแสดงแยกต่างหากจากส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมต้องถูกจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม แม้ว่าจะทำให้ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมมียอดคงเหลือติดลบก็ตาม

การเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของ

การเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของในบริษัทย่อยที่ไม่ได้ทำให้บริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อย ให้บันทึกบัญชีไว้ในส่วนของเจ้าของเมื่อกิจการสูญเสียอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อย ให้กิจการตัดรายการสินทรัพย์และหนี้สินและองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับส่วนของเจ้าของของบริษัทย่อยเดิมนั้นออก ผลกำไรหรือผลขาดทุนที่เกิดขึ้นให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน เงินลงทุนในบริษัทย่อยเดิมที่คงเหลืออยู่ภายหลังการสูญเสียอำนาจในการควบคุมให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่สูญเสียอำนาจในการควบคุมดังกล่าว

งบการเงินเฉพาะกิจการ

เมื่อกิจการเลือกหรือต้องนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการ งบการเงินเฉพาะกิจการต้องแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และเงินลงทุนในบริษัทร่วมด้วยราคาหุ้น หรือ ตามวิธีการบัญชีที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง ตราสารการเงิน: การรับรู้รายการและการวัดค่า

การเปิดเผยข้อมูล

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อย

ขอบเขต

1. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติ กับการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวม สำหรับกลุ่มกิจการ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัทใหญ่
2. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ไม่ครอบคลุมถึงวิธีการบัญชีสำหรับการรวมกิจการ และผลกระทบของการบัญชีสำหรับการรวมกิจการที่มีต่องบการเงินรวม รวมถึงค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการ ดูมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การรวมธุรกิจ
3. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และเงินลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินเฉพาะกิจการ

คำนิยาม

4. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

งบการเงินรวม หมายถึง งบการเงินของกลุ่มกิจการที่นำเสนอเสมือนว่าเป็นงบการเงินของหน่วยงานทางเศรษฐกิจหน่วยงานเดียว

การควบคุม หมายถึง อำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆ ของกิจการนั้น

กลุ่มกิจการ หมายถึง บริษัทใหญ่และบริษัทย่อยทุกบริษัทของบริษัทใหญ่

ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม หมายถึง ส่วนได้เสียในบริษัทย่อยที่ไม่ได้เป็นของบริษัทใหญ่ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

บริษัทใหญ่ หมายถึง กิจการซึ่งมีบริษัทย่อยอย่างน้อยหนึ่งแห่ง

งบการเงินเฉพาะกิจการ หมายถึง งบการเงินที่นำเสนอโดยบริษัทใหญ่ หรือ โดยผู้ลงทุนในบริษัทร่วม หรือ โดยผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ซึ่งแสดงเงินลงทุนตามเกณฑ์ส่วนได้เสียทางตรงในส่วนของเจ้าของ มิใช่ตามเกณฑ์ของผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นและสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกลงทุนบริษัทย่อย หมายถึง กิจการซึ่งรวมถึงกิจการที่ไม่ได้ก่อตั้งในรูปบริษัท เช่น ห้างหุ้นส่วน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการอื่น (บริษัทใหญ่) บริษัทใหญ่หรือบริษัทย่อยของบริษัทใหญ่นั้นอาจเป็นผู้ลงทุนในบริษัทร่วมหรือเป็นผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ซึ่งในกรณีดังกล่าว การจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ต้องจัดทำให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า ด้วย

5. กิจการที่กล่าวถึงในย่อหน้าที่ 5 ต้องจัดทำและนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการเพิ่มเติมจากงบการเงินตามที่กล่าวถึงในย่อหน้าที่ 5 ทั้งนี้ให้กิจการปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 38-43

6. งบการเงินของกิจการซึ่งไม่มีบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ไม่ถือเป็นงบการเงินเฉพาะกิจการ

7. บริษัทใหญ่ที่มีลักษณะตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 10 ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำเสนองบการเงินรวมอาจนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการเป็นงบการเงินของกิจการ

การนำเสนองบการเงินรวม

8. บริษัทใหญ่ต้องนำเสนองบการเงินรวมซึ่งรวมเงินลงทุนในบริษัทย่อยทั้งหมดตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ เว้นแต่บริษัทใหญ่จะมีลักษณะตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 10

9. บริษัทใหญ่ไม่จำเป็นต้องนำเสนองบการเงินรวม หากเป็นไปตามลักษณะที่กำหนดทุกข้อดังนี้

9.1 บริษัทใหญ่มีฐานะเป็นบริษัทย่อยซึ่งถูกกิจการอื่นควบคุมอยู่ทั้งหมด หรือบางส่วน โดยที่ผู้ถือหุ้นอื่นของกิจการ รวมทั้งผู้ถือหุ้นที่ไม่มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบและไม่คัดค้านในการที่บริษัทใหญ่จะไม่นำเสนองบการเงินรวม

9.2 ตราสารทุน หรือตราสารหนี้ของบริษัทใหญ่ ไม่มีการซื้อขายในตลาดสาธารณะ (ไม่ว่าจะเป็นตลาดหลักทรัพย์ในประเทศหรือต่างประเทศหรือการซื้อขายนอกตลาดหลักทรัพย์รวมทั้งตลาดในท้องถิ่นและในภูมิภาค)

9.3 บริษัทใหญ่ไม่ได้นำเสนอหรืออยู่ในกระบวนการของการนำเสนองบการเงินของบริษัทให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการออกขายหลักทรัพย์ใดๆ ในตลาดสาธารณะ

9.4 บริษัทใหญ่ในลำดับสูงสุด หรือบริษัทใหญ่ในระหว่างกลาง ได้จัดทำงบการเงินรวมเผยแพร่เพื่อประโยชน์ของสาธารณชนซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้ว

9.5 บริษัทใหญ่ที่มีลักษณะตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 10 และเลือกที่จะไม่นำเสนองบการเงินรวมโดยนำเสนอเฉพาะงบการเงินเฉพาะกิจการ ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 38 ถึง 43

ขอบเขตของงบการเงินรวม

10. ในการนำเสนองบการเงินรวม บริษัทใหญ่ต้องรวมงบการเงินของบริษัทย่อยทั้งหมดไว้ในงบการเงินรวม 1

11. บริษัทใหญ่ถือว่ามีอำนาจในการควบคุมเมื่อบริษัทใหญ่มีอำนาจในการออกเสียงไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านบริษัทย่อยอื่นเกินกว่ากึ่งหนึ่งในกิจการอื่น ยกเว้นในกรณีที่บริษัทใหญ่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอำนาจในการออกเสียงนั้น ไม่ทำให้บริษัทใหญ่สามารถควบคุมกิจการดังกล่าวได้ กรณีตามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ถือว่าบริษัทใหญ่มีอำนาจควบคุมกิจการอื่นแม้ว่าจะมีอำนาจในการออกเสียงกึ่งหนึ่งหรือน้อยกว่า 2

11.1 บริษัทใหญ่มีอำนาจในการออกเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งเนื่องจากข้อตกลงที่มีกับผู้ถือหุ้นรายอื่น

11.2 บริษัทใหญ่มีอำนาจตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการอื่น

11.3 บริษัทใหญ่มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือถอดถอนบุคคลส่วนใหญ่ในคณะกรรมการ บริษัท หรือคณะผู้บริหารอื่นที่มีอำนาจเทียบเท่าคณะกรรมการบริษัท โดยที่คณะกรรมการบริษัทหรือคณะผู้บริหารอื่นนั้นมีอำนาจในการควบคุมกิจการ

11.4 บริษัทใหญ่มีอำนาจในการกำหนดทิศทางในการออกเสียงส่วนใหญ่ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทหรือคณะผู้บริหารอื่นที่มีอำนาจเทียบเท่าคณะกรรมการบริษัทโดยที่คณะกรรมการบริษัทและคณะผู้บริหารอื่นนั้นมีอำนาจในการควบคุมกิจการ

12. กิจการอาจเป็นเจ้าของใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น (Share Warrants) สิทธิการซื้อหุ้น (Sharecall Options) ตราสารหนี้หรือตราสารทุน (Debt or Equity Instruments) ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ หรือตราสารอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หากกิจการเลือกใช้สิทธิหรือแปลงสภาพตราสารดังกล่าวแล้ว กิจการจะมีอำนาจในการออกเสียงก่อนนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการอื่นมากขึ้น หรือในทำนองเดียวกันเป็นการลดอำนาจในการออกเสียงดังกล่าวของบุคคลอื่น (สิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้) ในการประเมินว่ากิจการมีอำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการอื่นหรือไม่ กิจการต้องพิจารณาถึงการมีอยู่และผลกระทบจากสิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้ที่กิจการสามารถใช้สิทธิหรือแปลงสภาพตราสารนั้นในปัจจุบัน รวมถึงสิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้ที่กิจการอื่นถืออยู่ด้วย ตัวอย่างสิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้ที่ไม่สามารถใช้สิทธิหรือแปลงสภาพตราสารได้ในปัจจุบันได้แก่ในกรณีที่ตราสารนั้นยังไม่สามารถใช้สิทธิหรือแปลงสภาพได้จนกว่าจะถึงวันที่ที่กำหนดในอนาคตหรือจนกว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งตามที่กำหนดไว้ในอนาคต

12.1 หากเงินลงทุนในบริษัทย่อยที่ได้มาเข้าเงื่อนไขที่จัดประเภทเป็นถือไว้เพื่อขายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก กิจการต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับดังกล่าว

12.2 คู่มือมาตรฐานการบัญชี เรื่อง งบการเงินรวม ทั้งนี้กิจการที่ตั้งขึ้นตามวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ (เมื่อมีการประกาศใช้)

13. ในการประเมินว่าสิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้นำไปสู่อำนาจในการควบคุมของกิจการหรือไม่ กิจการต้องพิจารณาข้อเท็จจริง และกรณีแวดล้อมที่มีอยู่ทั้งหมด (รวมถึงเงื่อนไขของการใช้สิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้และข้อกำหนดอื่นตามสัญญาไม่ว่าเป็นการพิจารณาขายสัญญาหรือทุกสัญญารวมกัน) ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ยกเว้น

ข้อพิจารณาในเรื่องความตั้งใจของผู้บริหารและความสามารถทางการเงินของกิจการในการใช้สิทธิหรือการแปลงสภาพตราสาร

14. กิจการต้องไม่อาศัยข้ออ้างว่าเป็นกิจการร่วมลงทุน (A Venture Capital - Organization) กองทุนรวม (Mutual Fund) หน่วยลงทุน (Unit Trust) หรือกิจการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในการ ไม่นำ

งบการเงินของบริษัทย่อยมาจัดทำงบการเงินรวม

15. กิจการต้องไม่อาศัยข้ออ้าง ว่า การดำเนินกิจการของบริษัทย่อย ไม่คล้ายคลึงกับการดำเนินกิจการของกิจการอื่นที่อยู่ในกลุ่มกิจการ ทำให้ไม่ต้องนำงบการเงินของบริษัทย่อยมาจัดทำงบการเงินรวม เนื่องจากข้อมูลที่แสดงในงบการเงินรวมที่รวมบริษัทย่อยและข้อมูลเพิ่มเติมที่เปิดเผยในงบการเงินรวมเกี่ยวกับความแตกต่างในการดำเนินกิจการเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต่อการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้งบการเงิน ตัวอย่างเช่น การเปิดเผยตามที่กำหนดโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน (เมื่อมีการประกาศใช้) ทำให้เห็นถึงข้อแตกต่างที่สำคัญของการดำเนินกิจกรรมทางกิจการภายในกลุ่มกิจการ

ขั้นตอนในการจัดทำงบการเงินรวม

16. ในการจัดทำงบการเงินรวม กิจการต้องนำงบการเงินของบริษัทใหญ่และงบการเงินของบริษัทย่อยทั้งหมดมารวมกันเป็นรายบรรทัด โดยการนำรายการที่เหมือนกันมารวมกัน เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย เพื่อให้งบการเงินรวมแสดงให้เห็นถึงข้อมูลทางการเงินของกลุ่มกิจการเสมือนว่าเป็นหน่วยงานทางเศรษฐกิจหน่วยงานเดียวนั้น กิจการต้องปฏิบัติตามขั้นตอนทุกข้อดังต่อไปนี้: -

16.1 ตัดมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยแต่ละแห่งที่บริษัทใหญ่ถืออยู่พร้อมกับตัดส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของของบริษัทใหญ่ที่มีอยู่ในบริษัทย่อยนั้นๆ (ดูมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การรวมกิจการ สำหรับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าความนิยมที่อาจเป็นผลตามมา)

16.2 ระบุกำไรหรือขาดทุนในงบการเงินรวมที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในรอบระยะเวลารายงานนั้น

16.3 ระบุสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยในงบการเงินรวมที่เป็นส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมเป็นรายการแยกต่างหากจากส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ในงบการเงินรวม โดยส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในสินทรัพย์สุทธิประกอบด้วยรายการต่อไปนี้

16.3.1 จำนวนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ณ วันที่มีการรวมกิจการ ซึ่งคำนวณตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การรวมกิจการ (เมื่อมีการประกาศใช้) และ

16.3.2 ส่วนแบ่งของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ในการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้นนับตั้งแต่วันที่มีการรวมกิจการ

17. ในกรณีที่กิจการมีสิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้ กิจการต้องบันทึกส่วนรายการกำไรหรือขาดทุนและการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นไปยังบริษัทใหญ่และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมตามเกณฑ์ของส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยไม่ต้องสะท้อนผลกระทบจากความเป็นไปได้ในการใช้สิทธิหรือแปลงสภาพสิทธิในการออกเสียงที่เป็นไปได้

18. กิจการต้องตัดยอดคงเหลือ รายการบัญชี รวมถึงรายได้และค่าใช้จ่ายระหว่างกันของกิจการที่อยู่ในกลุ่มทั้งจำนวน

19. ยอดคงเหลือและรายการบัญชีระหว่างกิจการในกลุ่ม รวมทั้งรายได้ ค่าใช้จ่ายและเงินปันผลต้องมีการตัดรายการระหว่างกันเต็มจำนวน นอกจากนี้ กำไรและขาดทุนซึ่งเป็นผลมาจากรายการระหว่างกิจการในกลุ่มที่รับรู้ในสินทรัพย์ เช่น สินค้าคงเหลือและสินทรัพย์ถาวรต้องมีการตัดรายการระหว่างกันเต็มจำนวนเช่นกัน ผลขาดทุนระหว่างกิจการในกลุ่มอาจชี้ให้เห็นถึงการด้อยค่าซึ่งต้องรับรู้ในงบการเงินรวม กิจการต้องนำ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ มาใช้กับผลแตกต่างชั่วคราว ซึ่งเป็นผลมาจากการตัดรายการกำไรและขาดทุนจากรายการระหว่างกิจการในกลุ่ม

20. งบการเงินของบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยที่นำมาจัดทำ งบการเงินรวมนั้นต้องมีวันที่ในงบการเงินวันเดียวกัน หากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานของบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยแตกต่างกัน บริษัทย่อยจะต้องจัดทำงบการเงินเพิ่มเติมเพื่อให้งบการเงินนั้นมีวันที่เดียวกันกับงบการเงินของบริษัทใหญ่เพื่อประโยชน์ในการจัดทำงบการเงินรวม เว้นแต่จะไม่สามารถกระทำได้ในทางปฏิบัติ

21. เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 22 หากงบการเงินของบริษัทย่อยที่นำมาจัดทำงบการเงินรวมมีวันที่ในงบการเงินแตกต่างจากวันที่ในงบการเงินของบริษัทใหญ่ กิจการต้องปรับปรุงผลกระทบของรายการบัญชีหรือเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานของบริษัทย่อยกับของบริษัทใหญ่ อย่างไรก็ตาม งบการเงินของบริษัทย่อยและบริษัทใหญ่ที่นำมาจัดทำงบการเงินรวมอาจมีวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแตกต่างกันได้ไม่เกินกว่า 3 เดือน ทั้งนี้ ช่วงระยะเวลาของงวดการรายงานและความแตกต่างของวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานจะต้องเหมือนกันในทุก ๆ งวดบัญชี

22. งบการเงินรวมต้องจัดทำโดยใช้นโยบายการบัญชีเดียวกัน สำหรับรายการบัญชีที่เหมือนกันและเหตุการณ์อื่นในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

23. หากกิจการใดกิจการหนึ่งในกลุ่มกิจการใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างจากนโยบายการบัญชีที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินรวมสำหรับรายการบัญชีที่เหมือนกันและเหตุการณ์อื่นในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน กิจการที่อยู่ในกลุ่มนั้นต้องปรับปรุงงบการเงินของตนโดยใช้นโยบายการบัญชีเดียวกับบริษัทใหญ่เพื่อการจัดทำงบการเงินรวม

24. บริษัทใหญ่ต้องรวมรายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัทย่อยในงบการเงินรวมนับตั้งแต่วันที่บริษัทใหญ่ได้มาซึ่งบริษัทย่อยตามคำนิยามในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การรวมกิจการ (เมื่อมีการประกาศใช้) รายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัทย่อยนั้นต้องมาจากมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่บริษัทใหญ่รับรู้ในงบการเงินรวม ณ วันที่ซื้อบริษัทย่อย ตัวอย่างเช่น ค่าเสื่อมราคาที่ได้รับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม ภายหลังจากวันที่ได้บริษัทย่อยมานั้นต้องคำนวณขึ้นจากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องที่ต้องมีการตัดค่าเสื่อมราคาซึ่งถูกรับรู้ในงบการเงินรวม ณ วันที่ซื้อ เป็นต้น รายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัทย่อยจะถูกรวมในงบการเงินรวมจนถึงวันที่บริษัทใหญ่สิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

25. กิจการต้องแสดงส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม ในงบแสดงฐานะการเงินรวม ภายใต้อำนาจของเจ้าของ โดยแสดงเป็นรายการแยกต่างหากจากส่วนที่เป็นเจ้าของของบริษัทใหญ่

26. กิจการต้องปันส่วนกำไรหรือขาดทุน และแต่ละส่วนประกอบในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น ไปยังส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมต้องถูกปันส่วนไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม แม้ว่าการปันส่วนจะทำให้ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมมียอดคงเหลือติดลบก็ตาม

27. หากบริษัทย่อยมีหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสมที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม และจัดประเภทรายการหุ้นบุริมสิทธิเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทใหญ่ต้องคำนวณส่วนแบ่งในกำไรหรือขาดทุนของบริษัทย่อยหลังจากหักเงินปันผลของหุ้นดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการประกาศจ่ายเงินปันผลนั้นหรือไม่

28. การเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ในบริษัทย่อยโดยที่ไม่ได้ทำให้บริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจในการควบคุม บริษัทใหญ่ต้องบันทึกรายการดังกล่าวเป็นรายการในส่วนของผู้ถือหุ้น (คือ รายการกับเจ้าของในฐานะผู้เป็นเจ้าของ)

29. ในกรณีดังกล่าว กิจการต้องปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียที่มีอำนาจควบคุมและส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมให้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงในส่วนได้เสียในบริษัทย่อย กิจการต้องรับรู้ผลแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างมูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่

ถูกปรับปรุงและมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่จ่ายหรือได้รับ โดยตรงในส่วนของเจ้าของ โดยถือเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่

การสูญเสียอำนาจการควบคุม

30. บริษัทใหญ่อาจสูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อยได้ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในระดับการถือครองหุ้น ในกิจการดังกล่าวหรือไม่ เช่น ในกรณีที่บริษัทย่อยอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ศาล ผู้ดำเนินการตามแผนฟื้นฟู หรือหน่วยงานกำกับดูแล รวมทั้งกรณีที่เกิดจากผลของข้อตกลงตามสัญญา

31. บริษัทใหญ่ อาจสูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อย โดยข้อตกลงหรือรายการตั้ง แต่สองรายการขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ในบางสถานการณ์ชี้ให้เห็นว่าข้อตกลงหลายรายการควรถูกบันทึกบัญชีเสมือนหนึ่งว่าเป็นรายการเดียวกัน ในการพิจารณาว่าควรบันทึกบัญชีสำหรับข้อตกลงต่าง ๆ เสมือนหนึ่งเป็นรายการเดียวกันหรือไม่นั้น บริษัทใหญ่ต้องพิจารณาข้อกำหนดและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการตกลงทั้งหมด และผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจของข้อตกลงนั้น สถานการณ์ดังต่อไปนี้เป็นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันเป็นข้อบ่งชี้ว่าบริษัทใหญ่ต้องบันทึกบัญชีสำหรับข้อตกลงหลายรายการนั้น เสมือนหนึ่งเป็นรายการเดียวกัน

33.1 มีการเข้าทำข้อตกลงหลายรายการในเวลาเดียวกัน หรือพิจารณาพร้อมกัน

33.2 ข้อตกลงหลายรายการก่อให้เกิดรายการค้าเพียงหนึ่งรายการซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้บรรลุผลทางการค้าโดยรวม

33.3 การเกิดขึ้นของข้อตกลงหนึ่งขึ้นอยู่กับเกิดขึ้นของข้อตกลงอย่างน้อยอีกหนึ่งรายการ

33.4 การพิจารณาข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งแยกต่างหากจะไม่มีผลสัมฤทธิ์ในทางเศรษฐกิจ แต่จะมีความสมเหตุสมผลในทางเศรษฐกิจก็ต่อเมื่อมีการพิจารณาร่วมกันกับข้อตกลงอื่น ๆ ตัวอย่างเช่นรายการจำหน่ายหุ้นในราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาดและได้รับการชดเชยด้วยรายการจำหน่ายหุ้นในภายหลังในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด

34. เมื่อบริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อย บริษัทใหญ่ต้อง

34.1 ตัดรายการบัญชีสินทรัพย์ (รวมทั้งค่าความนิยม) และหนี้สินของบริษัทย่อยออกจากบัญชีด้วยมูลค่าตามบัญชี ณ วันที่สูญเสียอำนาจการควบคุม

34.2 ตัดรายการบัญชีมูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมบริษัทย่อยเดิมออกจากบัญชี ณ วันที่สูญเสียอำนาจการควบคุม (รวมทั้งส่วนต่าง ๆ ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ที่เป็นส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในบริษัทย่อยเดิม)

34.3 รับรู้

34.3.1 มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับ (ถ้ามี) จากรายการเหตุ การณ์ หรือสถานการณ์ที่ทำให้สูญเสียอำนาจการควบคุม และ

34.3.2 การออกหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้น ถ้ารายการที่ทำให้สูญเสียอำนาจการควบคุมมีความเกี่ยวข้องกับการออกหุ้นของบริษัทย่อยให้แก่เจ้าของในฐานะผู้เป็นเจ้าของ

34.4 รับรู้เงินลงทุนในบริษัทย่อยเดิมที่ยังคงเหลืออยู่ด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่สูญเสียอำนาจการควบคุม

34.5 จัดประเภทบัญชีตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 35 ไปเป็นกำไรหรือขาดทุน หรือโอนรายการโดยตรงไปยังกำไรสะสม หากเป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น

34.6 รับรู้ผลแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นผลกำไรหรือผลขาดทุนในกำไรหรือขาดทุนส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่

35. ถ้าบริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อย บริษัทใหญ่ ต้องบันทึกบัญชีสำหรับทุกจำนวนที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่เกี่ยวกับบริษัทย่อยนั้น ๆ เสมือนว่าบริษัทใหญ่ได้ขายสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้นออกไป หากผลกำไรหรือผลขาดทุนที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นถูกจัดประเภทใหม่เป็นกำไรหรือขาดทุนเมื่อมีการขายสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกี่ยวข้องแล้ว บริษัทใหญ่ต้องจัดประเภทผลกำไรหรือผลขาดทุนที่เคยรับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้นใหม่ให้อยู่ในกำไรหรือขาดทุน (เป็นการจัดประเภทรายการบัญชีใหม่) เมื่อบริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อย ตัวอย่างเช่น ถ้าบริษัทย่อยมีสินทรัพย์ทางการเงินประเภทเพื่อขาย และบริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อยดังกล่าว บริษัทใหญ่ต้องจัดประเภทผลกำไรหรือผลขาดทุนที่เกี่ยวกับเงินลงทุนดังกล่าวที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นใหม่โดยรับรู้ไปยังกำไรหรือขาดทุน ในสถานการณ์คล้ายคลึงกัน หากส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นถูกโอนโดยตรงไปยังกำไรสะสมเมื่อมีการจำหน่ายสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกรณีนี้ ให้บริษัทใหญ่โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ดังกล่าวโดยตรงไปยังกำไรสะสมเมื่อบริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อย

36. เมื่อบริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อย เงินลงทุนใด ๆ ในบริษัทย่อยดังกล่าวที่เหลืออยู่และจำนวนหนี้สินระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยที่คงเหลืออยู่ต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่นนับตั้งแต่วันที่สูญเสียอำนาจการควบคุม

37. มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนใด ๆ ที่เหลืออยู่ในบริษัทย่อย ณ วันที่สูญเสียอำนาจการควบคุมนั้น ให้ถือเป็นมูลค่ายุติธรรมเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับ

ที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) หรือถือเป็นราคา
 ทุนเริ่มแรกของเงินลงทุนในบริษัทร่วม หรือกิจการที่ควบคุมร่วมกับการบัญชีสำหรับเงินลงทุนใน
 บริษัทย่อย เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และเงินลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินเฉพาะ
 กิจการ

38. เมื่อกิจการจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ ต้องบันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทย่อย
 เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน หรือเงินลงทุนในบริษัทร่วมด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งดังนี้

38.1 ราคาทุน

38.2 วิธีปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการ
 วัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) กิจการต้องใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีเดียวกัน
 สำหรับเงินลงทุนแต่ละประเภท เงินลงทุนที่บันทึกด้วยวิธีราคาทุน ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานรายงาน
 ทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการ
 ดำเนินงานที่ยกเลิก เมื่อเงินลงทุนนั้นถูกจัดประเภท เป็นเงินลงทุนที่ถือไว้เพื่อขายหรือถูกรวมอยู่ใน
 กลุ่มสินทรัพย์ที่ถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน
 ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก
 อย่างไรก็ตามในสถานการณ์เดียวกันนี้การวัดมูลค่าของเงินลงทุนที่บันทึกตามมาตรฐานการบัญชี
 ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ไม่ต้องมีการ
 ปรับปรุง

38 ก. กิจการต้องรับรู้เงินปันผลจากบริษัทย่อย กิจการที่ควบคุมร่วมกัน หรือ
 บริษัทร่วม ในกำไรหรือขาดทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการ เมื่อกิจการมีสิทธิที่จะได้รับเงิน
 ปันผลดังกล่าว

38 ข. เมื่อบริษัทใหญ่มีการจัดโครงสร้างของกลุ่มบริษัทใหม่โดยการตั้ง
 กิจการใหม่ขึ้นมาเป็นบริษัทใหญ่ซึ่งเป็นไปข้อกำหนดทุกข้อดังต่อไปนี้

38 ข.1 บริษัทใหญ่ที่ตั้งขึ้นมาใหม่ได้รับอำนาจการควบคุมจากบริษัท
 ใหญ่เดิมโดยการออกตราสารทุนเพื่อแลกเปลี่ยนกับตราสารทุนที่มีอยู่ของบริษัทใหญ่เดิม

38 ข.2 สินทรัพย์และหนี้สินของกลุ่มบริษัทใหม่ เป็นรายการเดียวกัน
 กับของกลุ่มบริษัทเดิมทั้งก่อนและหลังการปรับโครงสร้าง

38 ข.3 เจ้าของในบริษัทใหญ่เดิมก่อนปรับโครงสร้างมีส่วนได้เสียใน
 สินทรัพย์สุทธิของกลุ่มบริษัทเดิมและกลุ่มบริษัทใหม่เหมือนเดิมทั้งก่อนและหลังการปรับ
 โครงสร้างดังกล่าวและบริษัทใหญ่ที่ตั้งขึ้นมาใหม่บันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทใหญ่เดิมตามย่อ
 หน้าที่ 38.1 ในงบการเงินเฉพาะกิจการของตน บริษัทใหญ่ที่ตั้งขึ้นมาใหม่ต้องวัดราคาทุนของเงิน

ลงทุนที่ถืออยู่ในบริษัทใหญ่เดิมด้วยสัดส่วนของมูลค่าตามบัญชีของรายการในส่วนของผู้ถือหุ้นที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทใหญ่เดิม ณ วันที่มีการปรับโครงสร้าง

38 ก. ในสถานการณ์คล้ายคลึงกัน กิจการที่ไม่ใช่บริษัทใหญ่อาจจัดตั้งกิจการใหม่ขึ้นมาเพื่อเป็นบริษัทใหญ่และเป็นไปตามข้อกำหนดในย่อหน้า 38 ข. การปรับโครงสร้างเช่นนี้ กิจการต้องนำข้อกำหนดในย่อหน้า 38 ข. มาใช้เช่นกัน โดยในกรณีนี้ การกล่าวถึง “บริษัทใหญ่เดิม” และ “กลุ่มบริษัทเดิม” ให้แทนด้วย “กิจการเดิม”

39. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งกิจการที่มีการนำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 38 และย่อหน้าที่ 40-43 ทั้งนี้ กิจการต้องจัดให้มีงบการเงินรวมเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 9 ด้วย เว้นแต่จะเป็นไปตามข้อยกเว้นที่กำหนดในย่อหน้าที่ 10

40. เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และเงินลงทุนในบริษัทร่วม ซึ่งกิจการได้บันทึกบัญชีตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ในงบการเงินรวม ต้องถือปฏิบัติเช่นเดียวกันในงบการเงินเฉพาะกิจการของผู้ลงทุน

การเปิดเผยข้อมูล

41. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้ในงบการเงินรวม

41.1 ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยในกรณีที่บริษัทใหญ่ไม่มีอำนาจในการออกเสียงในบริษัทย่อยนั้นเกินกว่ากึ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านกิจการหรือบริษัทย่อยอื่น

41.2 เหตุผลที่กิจการไม่มีอำนาจในการควบคุมกิจการอื่นทั้งที่กิจการมีอำนาจในการออกเสียงหรืออำนาจในการออกเสียงที่อาจเกิดขึ้นในกิจการนั้นไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านกิจการหรือบริษัทย่อยอื่นเกินกว่ากึ่งหนึ่ง

41.3 วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานของงบการเงินของบริษัทย่อย เมื่องบการเงินของบริษัทย่อยซึ่งรวมอยู่ในงบการเงินรวมมีวันที่ในงบการเงินแตกต่างจากวันที่ในงบการเงินของบริษัทใหญ่ รวมทั้งเหตุผลในการใช้วันที่ในงบการเงินหรืองวดบัญชีที่แตกต่างกัน

41.4 ลักษณะและขอบเขตของข้อจำกัดใดๆ ที่มีนัยสำคัญ (เช่น ผลจากข้อตกลงการกู้ยืมหรือเงื่อนไขทางกฎหมาย) ต่อความสามารถของบริษัทย่อยในการโอนเงินทุนให้แก่บริษัทใหญ่ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเงินปันผลหรือการจ่ายคืนเงินกู้ยืม หรือเงินทศรองจ่ายล่วงหน้า

41.5 ตารางแสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเป็นเจ้าของในบริษัทย่อยของบริษัทใหญ่ที่ไม่ได้ส่งผลให้บริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจควบคุมที่มีต่อส่วนได้เสียที่เป็นของเจ้าของบริษัทใหญ่

41.6 ถ้าบริษัทใหญ่สูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อย บริษัทใหญ่ต้องเปิดเผยผลกำไรหรือผลขาดทุนที่รับรู้ตามย่อหน้า 34 (ถ้ามี) และ

41.6.1 ผลกำไรหรือขาดทุนส่วนที่เกิดจากการรับรู้มูลค่าเงินลงทุนที่ยังเหลืออยู่ในบริษัทย่อยเดิมด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่สูญเสียอำนาจในการควบคุม และ

41.6.2 เปิดเผยว่าผลกำไร หรือผลขาดทุนนั้น ถูกรับรู้อยู่ในบรรทัดใด ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ถ้าไม่ได้มีการแยกแสดงต่างหากในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ)

42. หากบริษัทใหญ่เลือกที่จะไม่นำเสนองบการเงินรวมตามเงื่อนไขที่กำหนดในย่อหน้าที่ 10 บริษัทใหญ่ต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อดังต่อไปนี้ในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทใหญ่

42.1 ข้อเท็จจริงที่บริษัทใหญ่นำเสนองบการเงินเฉพาะกิจการ ข้อเท็จจริงที่บริษัทใหญ่เลือกที่จะไม่จัดทำงบการเงินรวมเนื่องจากเข้าเงื่อนไขข้อยกเว้นที่กำหนด ชื่อบริษัทและประเทศที่จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทหรือสถานประกอบการของบริษัทที่มีการจัดทำงบการเงินรวมตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะรวมทั้งที่อยู่ทีบุคคลภายนอกสามารถติดต่อของงบการเงินรวมดังกล่าวได้

42.2 รายละเอียดของเงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และเงินลงทุนในบริษัทร่วมที่สำคัญ รวมทั้งรายชื่อของกิจการที่ถูกลงทุนดังกล่าว ประเทศที่จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทหรือสถานที่ประกอบการ สัดส่วนของความเป็นเจ้าของ และสัดส่วนของอำนาจในการออกเสียงในกรณีที่ต่างจากสัดส่วนของความเป็นเจ้าของ

42.3 คำอธิบายวิธีการทางบัญชีที่ใช้ในการบันทึกบัญชีเงินลงทุนที่แสดงรายละเอียด ตามย่อหน้าที่ 42.2

43. หากบริษัทใหญ่ (นอกเหนือจากบริษัทใหญ่ตามย่อหน้าที่ 42) ผู้ร่วมค้าที่มีส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน หรือผู้ลงทุนในบริษัทร่วม ได้จัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการงบการเงินเฉพาะกิจการดังกล่าวต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้

43.1 ข้อเท็จจริงทั้งงบการเงินที่นำเสนอเป็นงบการเงินเฉพาะกิจการ รวมทั้งเหตุผลในการจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการดังกล่าวหากกฎหมายไม่บังคับ

43.2 รายละเอียดของเงินลงทุนในบริษัทย่อย เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และเงินลงทุนในบริษัทร่วมที่สำคัญ รวมทั้งรายชื่อของกิจการที่ถูกลงทุนและประเทศที่จดทะเบียน

จัดตั้งบริษัทหรือสถานที่ประกอบการ สัดส่วนของความเป็นเจ้าของ และสัดส่วนของอำนาจในการออกเสียงในกรณีที่ต่างจากสัดส่วนของความเป็นเจ้าของ

43.3 คำอธิบายวิธีการทางบัญชีที่ใช้ในการบันทึกบัญชีเงินลงทุนที่แสดงรายละเอียดตามย่อหน้าที่ 43.2 นอกจากนี้ กิจการต้องระบุนว้างบการเงิน ได้จัดทำ ตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 9 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ หรือจัดทำตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง (2552) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้าที่เกี่ยวข้อง วันถือปฏิบัติและการถือปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

44. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับ รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ทั้งนี้ สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ หากกิจการนำ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ไปถือปฏิบัติสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2554 กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย

45. กิจการต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานนี้ โดยต้องปรับปรุงย้อนหลัง ยกเว้นในเรื่องดังต่อไปนี้

45.1 ย่อหน้าที่ 28 กำหนดให้ปันส่วนกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม ไปยังส่วนเป็นเจ้าของบริษัทใหญ่ และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม แม้ว่าจะทำให้ส่วน ได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมมียอดคงเหลือติดลบ กิจการไม่ต้องปรับปรุงย้อนหลังกำไรหรือขาดทุนที่เป็นของรายงานงวดก่อนวันที่กิจการจะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

45.2 ย่อหน้าที่ 30 และ 31 กำหนดเรื่องการบัญชีสำหรับการเปลี่ยนแปลงในความเป็นเจ้าของในบริษัทย่อยภายหลังการได้มาซึ่งอำนาจการควบคุม ข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 30 และ 31 ไม่ต้องถือปฏิบัติสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อนที่กิจการจะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

45.3 ย่อหน้าที่ 34 ถึง 37 กำหนดเรื่องการสูญเสียอำนาจการควบคุมในบริษัทย่อย กิจการต้องไม่ปรับปรุงย้อนหลังมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยเดิมที่กิจการสูญเสียอำนาจการควบคุมไปก่อนวันที่กิจการจะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้และกิจการต้องไม่คำนวณผลกำไรหรือผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการสูญเสียอำนาจการควบคุมนั้นใหม่ สำหรับการสูญเสียอำนาจการควบคุมที่เกิดขึ้นก่อนวันที่กิจการจะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

45 ก. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ได้ยกเลิกค่านิยมของวิธีราคาทุนในย่อหน้าที่ 4 และเพิ่มย่อหน้าที่ 38 กิจการต้องปฏิบัติตามการแก้ไขนี้ โดยใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 หากกิจการปฏิบัติตามการแก้ไขนี้ โดยการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ก่อนวันถือปฏิบัติ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงและ

ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง รายได้ (เมื่อมีการประกาศใช้) มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (เมื่อมีการประกาศใช้) และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ในเวลาเดียวกัน

45 ข. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้เพิ่มย่อหน้าที่ 38ข และย่อหน้าที่ 38ค ซึ่งกิจการต้องปฏิบัติตามย่อหน้าเหล่านี้โดยใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปสำหรับการจัดโครงสร้างกลุ่มบริษัทใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มใน หรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 กิจการสามารถปฏิบัติตามย่อหน้าเหล่านี้ก่อนปีที่มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีผลบังคับใช้ได้โดยการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ก่อนวันถือปฏิบัติ นอกจากนั้น กิจการอาจเลือกที่จะปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 38ข และย่อหน้าที่ 38ค ย้อนหลังสำหรับการจัดโครงสร้างกลุ่มบริษัทใหม่ที่เกิดขึ้นก่อน และอยู่ภายใต้ขอบเขตของย่อหน้าเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม หากกิจการปรับย้อนหลังสำหรับการจัดโครงสร้างกลุ่มบริษัทใหม่ครั้งใดครั้งหนึ่งตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 38ข และย่อหน้าที่ 38ค แล้ว กิจการต้องปรับย้อนหลังการจัดโครงสร้างกลุ่มบริษัทใหม่ในครั้งต่อมาตามที่กำหนดในย่อหน้าเหล่านี้ด้วยเช่นกัน หากกิจการปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 38ข และย่อหน้าที่ 38ค โดยการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ก่อนวันถือปฏิบัติ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงไว้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แก้วมณี อุทธิรัมย์ (2555) การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 20 อัตราส่วน กับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวนทั้งสิ้น 10 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานราคาหลักทรัพย์ รายงานทางการเงินประจำปีและแบบรายงานการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม (56-1) ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเทคโนโลยี เพื่อใช้เป็นตัวแทนของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนที่คาดหวัง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 20 อัตราส่วน กับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี พบว่า อัตราส่วนทางการเงินทุกอัตราส่วนต่างมี

ความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่คาดหวัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยกเว้นอัตราการลงทุนเวียนของสินทรัพย์รวม และอัตรากำไรจากการดำเนินงานที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่คาดหวัง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักลงทุนในตลาดทุนของประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี สามารถใช้ข้อมูลทางบัญชีในด้านอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงในงบการเงินเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกหลักทรัพย์ที่น่าลงทุนได้

ภัทธรัฐ วุฒิวัย (2555) การวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานะทางการเงินของกลุ่มบริษัทจำกัด (มหาชน) ในธุรกิจอุตสาหกรรมกระดาษไทยเพื่อการเตรียมความพร้อมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ. 2558” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคล่องตัว สถานะและแนวโน้มด้านการเงินของแต่ละบริษัทจำกัด (มหาชน) ในธุรกิจอุตสาหกรรมกระดาษไทยโดยการวิเคราะห์ เปรียบเทียบอัตราส่วนการเงินในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550-2554 (2) ศึกษาและวิเคราะห์ ถึงผลการดำเนินงาน จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคของบริษัทในกลุ่มตัวอย่างและพลังผลักดันทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมกระดาษในไทย (3) ศึกษาการเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ. 2558 โดยการวิเคราะห์ เปรียบเทียบอัตราส่วนการเงินของแต่ละบริษัทจำกัด (มหาชน) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2554 และวิเคราะห์การตลาดและปัจจัยความเสี่ยงของธุรกิจอุตสาหกรรมกระดาษไทย เพื่อกำหนดกลยุทธ์เชิงรุกและเชิงรับโดยใช้วิธีแบบเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ทำกรรวบรวมจากแหล่งข้อมูลและหน่วยงานต่าง ๆ มานำเสนอเพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงลักษณะการดำเนินธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างบริษัทในธุรกิจอุตสาหกรรมกระดาษในประเทศไทยและนำข้อมูลจากงบการเงินในช่วงปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2554 ของกลุ่มตัวอย่างบริษัทในธุรกิจอุตสาหกรรมกระดาษในประเทศไทยทั้ง 4 บริษัท อันได้แก่ 1) บมจ.ไทยเคน เปเปอร์ 2) บมจ.ยูไนเต็ด เปเปอร์ 3) บมจ.คัมเบิ้ลเอ (1991) และ 4) บมจ.เอสซีจีเปเปอร์ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ เช่น การวิเคราะห์ อัตราส่วนทางการเงิน เป็นต้น ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการเปรียบเทียบจุดแข็งจุดอ่อนทางการเงินและการตลาด ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มบริษัทตัวอย่าง 2 บริษัท คือ บมจ. คัมเบิ้ลเอ และ บมจ.เอสซีจีเปเปอร์ มีการเตรียมความพร้อมสถานะทางการเงินเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ. 2558 และสามารถ ใช้ ศักยภาพในการรุกพื้นที่กลุ่มการตลาดอาเซียนได้อีก 2 บริษัทกลุ่มตัวอย่างคือ บมจ. ไทยเคนเปเปอร์ ได้ถูกควบกิจการเข้ากับบริษัทกับ บมจ.เอสซีจีเปเปอร์ และบมจ.ยูไนเต็ดเปเปอร์ มีสถานะทางการเงินอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ซึ่งอาจสามารถรองรับการเปิดเสรีการค้าของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ. 2558 ได้

ธราวัน เพชรเจริญ (2554) ศึกษาอัตราส่วนความเสี่ยงของหนี้สินที่มีต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาความเสี่ยงที่ส่งผล

กระทบของหนี้สินต่อราคาหลักทรัพย์ โดยศึกษาผลกระทบของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ผลกระทบของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และผลกระทบของอัตราส่วนจำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบี้ยจ่ายที่มีต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากงบการเงินระหว่างปี พ.ศ.2550-2554 จำนวน 348 บริษัท ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยจากฐานข้อมูล SET SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนจำนวนเท่าของกำไรต่อดอกเบี้ยจ่าย มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

อริษา สุรัสโม (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในระดับราคาหลักทรัพย์กับอัตราส่วนทางการเงิน บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อนำมาทดสอบสมมติฐานด้วยเครื่องมือทางสถิติ คือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคมากที่สุด คือ อัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าตามการบัญชีต่อหุ้น โดยมีความสัมพันธ์กับหลักทรัพย์จำนวน 10 บริษัทจากทั้งหมด 19 บริษัท อันดับที่สอง คือ อัตราส่วนการจ่ายปันผลมีจำนวน 3 บริษัทที่มีความสัมพันธ์ และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ 1 บริษัท ส่วนอัตราส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาด ได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ยัง พบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภคมากที่สุด ได้แก่ อัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าตามการบัญชีต่อหุ้น

สุทธิเพ็ญ ดีสวัสดิ์ (2553) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ.2549 - พ.ศ. 2551 จำนวน 20 บริษัท สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ผลจากการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นักลงทุนในตลาดทุนของประเทศไทย ใช้ข้อมูลทางบัญชีในด้านอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงในงบการเงิน เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจกำหนดราคาหลักทรัพย์ ผลการศึกษาจึงเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ใช้งบการเงินในการวิเคราะห์ข้อมูล

จักรพงษ์ ตรงมา (2551) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ตัวแปรที่ใช้ศึกษาอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปี 2541 - 2550 เป็นข้อมูลรายไตรมาส โดยใช้เทคนิคโคอินทิเกรชัน แบบจำลองเอเรอร์คอร์เรชันและการทดสอบคันทู ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่าข้อมูลที่นำมาทดสอบมีความไม่นิ่ง มีความสัมพันธ์กันในระยะสั้นและมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาวทั้งสองทิศทาง ผลการทดสอบคันทูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จุฑามาศ นันตะราช (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2546 ถึง ไตรมาสที่ 4 ของปี 2550 และราคาตลาดหลักทรัพย์ตัวเฉลี่ยของไตรมาสถัดจากไตรมาสที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินทั้งหมด 6 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ถาวร และอัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นทดสอบด้วยวิธีสหสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามจากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างจากผู้วิจัยก่อนหน้านี้คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งผู้วิจัยก่อนหน้านี้ ได้ทำการศึกษาอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราส่วนราคาซื้อขายต่อมูลค่าตามบัญชี อัตราส่วนเงินปันต่อหุ้น อัตราส่วนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น จึงได้ทำการศึกษาทิศทางหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและราคาตลาดหลักทรัพย์ ว่ามีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมอย่างไร

โอบพร คงประเสริฐ (2551) ได้ศึกษา การจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อการบริหารกิจการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงินสมุหบัญชี หรือนุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลทางบัญชี เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ห้บใช้การวิเคราะห์แนวตั้งเปรียบกับงบการเงินงวดก่อนของกิจการ ซึ่งกิจการส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร มีการ

หาต้นทุนการผลิตสินค้าต่อหน่วยด้วยวิธีต้นทุนผันแปร มีการวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ กำไร และมีการจัดทำงบประมาณและวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงกับงบประมาณ

ศิริรัตน์ ดันตวิฑูมิพงศ์ (2550) ศึกษาผลตอบแทนของตลาดต่อการเปลี่ยนแปลงการบัญชีเงินลงทุนจากวิธีส่วนได้เสียเป็นวิธีราคาทุน โดยการวัดจากการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนที่ผิดปกติสะสมจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราส่วนของหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E ratio) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ พบว่าผลตอบแทนที่ผิดปกติสะสมจากการลงทุนไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าบริษัทมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทรวม อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ความเสี่ยงที่เป็นระบบจากการลงทุนในหลักทรัพย์ตัวเลขที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการบัญชี ได้แก่ ผลกระทบสะสม ผลกระทบต่อกำไรสุทธิไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่ผิดปกติสะสมจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ผลการศึกษาไม่มีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเลยนอกจากกลุ่มอุตสาหกรรมเท่านั้นที่มีส่วนในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน

รพีพรรณ แสงसानนท์ (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและราคาตลาดของหลักทรัพย์: กรณีอุตสาหกรรมพลังงานที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้อัตราส่วนทางการเงินรายไตรมาสทั้งหมด 7 ตัว ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนราคาซื้อขายต่อมูลค่าตามบัญชี อัตราส่วนราคาซื้อขายต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นและราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีสหสัมพันธ์อย่างง่าย

นันทนา สุนทรบุรุษ (2545) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างราคาตลาดของหุ้นและอัตราส่วนทางการเงินของหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากข้อมูลรายไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2542 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี 2543 โดยอัตราส่วนที่นำมาพิจารณาได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และราคาตลาดของหุ้น ณ วันที่ประกาศผลการดำเนินงาน โดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณ ในการหาตัวแปร พบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์ระหว่างราคาตลาดของหุ้นมีเพียง 2 อัตราส่วน คือ อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น สำหรับอัตราส่วนทางการเงินตัวอื่นไม่พบว่ามี ความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง

ชุตติมา อนุสรณ์ศิริกุล (2543) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการ อสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2538 - 2541 โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน วิเคราะห์การเปรียบเทียบ และวิเคราะห์งบกระแสเงินสด พบว่าเงินทุนส่วนใหญ่ได้มาจากการกู้ยืมทั้งหนี้สินระยะสั้นและหนี้สินระยะยาวมากกว่าส่วนผู้ถือหุ้นมาก ทำให้กิจการต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในรูปดอกเบี้ยจ่ายจำนวนมาก ซึ่งส่งผลต่อกำไรจากการประกอบการทำให้มีผลขาดทุนมากขึ้น และเงินทุนได้นำไปลงทุนในสินค้ำคงคลังและสินทรัพย์ระหว่างการพัฒนาเป็นส่วนใหญ่ จากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของกิจการอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงานไม่เพียงพอที่จะไปลงทุนในสินทรัพย์ประจำและชำระหนี้เงินกู้ จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมระยะสั้นเพื่อหมุนเวียนในกิจการ

Ho Jun Ji (2012) ศึกษาช่องโหว่ทางการเงินของกิจการขนาดเล็กโดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อจัดให้มีการตรวจสอบอย่างละเอียดของวรรณกรรมอย่างกว้างขวางในประเด็นของกิจการขนาดเล็กและเจ้าของของพวกเขา (2) ขอแนะนำให้อัดที่สมบูรณ์มากขึ้นของกิจการขนาดเล็กและมาตรการใหม่ของความเสียหายทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของหรือจัดการกิจการขนาดเล็ก และ (3) ปัจจัยที่มีผลการตรวจสอบระดับของความเสียหายทางการเงินของผู้ประกอบการกิจการขนาดเล็กเจ้าของผู้จัดการขึ้นอยู่กับสามด้านที่สำคัญของสถานะทางการเงินของครัวเรือนสินทรัพย์รายได้และภาระทางการเงิน ฉบับนี้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเสียหายทางการเงินของกิจการขนาดเล็กเจ้าของผู้จัดการที่ใช้ 1992- 2007 การสำรวจของผู้บริโภคการเงินความเสียหายทางการเงินของเจ้าของผู้จัดการวัดจากอัตราส่วนทางการเงินที่สาม: อัตราส่วนสินทรัพย์ทางกิจการ (บาร์) อัตราส่วนรายได้กิจการ (Business Intelligence Revenue: BIR) และอัตราส่วนภาระทางการเงิน กำหนดอัตราส่วนสินทรัพย์ทางกิจการ (บาร์) เป็นอัตราส่วนของสินทรัพย์ทางกิจการกับสินทรัพย์รวมของครัวเรือนที่อัตราส่วนรายได้กิจการ (Business Intelligence Revenue: BIR) เป็นอัตราส่วนของรายได้ทางกิจการให้กับรายได้ของครัวเรือนรวมและอัตราส่วนภาระทางการเงิน (เพื่อ) เป็นอัตราส่วน ภาระหน้าที่ทางการเงินรายเดือนของครัวเรือนรายได้ก่อนหักภาษีรายเดือนของครัวเรือน ทั้งสามอัตราส่วนให้ตัวชี้วัดของระดับของการกระจายความเสี่ยงในสินทรัพย์วัดระดับของการกระจายรายได้ของครัวเรือนในและวัดระดับของภาระทางการเงินตามลำดับ ปัจจัยที่จะทดสอบแบ่งออกเป็นสามหมวดย่อย: ปัจจัยทางสังคมและประชากร ปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจและปัจจัยทัศนคติ / วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square: OLS) แบบจำลองการถดถอยและการถดถอยโลจิสติก(Logistic Regression: Logit) รูปแบบวิทยานิพนธ์นี้ การทดสอบผลกระทบของปัจจัยที่ผู้ที่อยู่ในความเสียหายทางการเงินและพบว่าปัจจัยพื้นฐานหลายประการเช่นชนิดที่ใช้ในครัวเรือนที่สำเร็จการศึกษาสถานภาพการจ้างงานตนเองที่บ้าน เป็นเจ้าของ

รายได้และมูลค่าสุทธิและความคุ้มครองการประกันสุขภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญความเสียหายทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทของใช้ในครัวเรือนสถานการณ์จ้างงานตนเองและประกันสุขภาพมีนัยสำคัญทางสถิติและมีผลกระทบที่สอดคล้องกับความเสียหายทางการเงินในทั้งสามแบบจำลองการถดถอย เมื่อเทียบกับผู้ประกอบการที่แต่งงานแล้วมุ่งหน้าไปยังกิจการขนาดเล็กเจ้าของผู้จัดการเดี่ยวนั้นมีแนวโน้มที่จะมีความเสียหายทางการเงิน เจ้าของกิจการขนาดเล็กผู้จัดการที่มีสถานการณ์จ้างงานตนเองนอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะมีความเสียหายทางการเงินเมื่อเทียบกับผู้ที่มีประเภทอื่น ๆ สถานการณ์จ้างงานดังกล่าวเป็นรายได้เงินเดือนเกษียณและว่างงาน ในขณะที่ไม่มีประกันภัยกิจการขนาดเล็กเจ้าของผู้จัดการมีแนวโน้มที่จะน้อยกว่าความเสียหายทางการเงิน

Jonathan Lewellen (2012) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราส่วนทางการเงินกับการคาดการณ์อัตราผลตอบแทน ผลการศึกษาวิจัยพบว่าอัตราค่าไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อค่าไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาตามบัญชี และอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผลมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ

Raymond L. Posey, Jr. (2010) ศึกษาการวิเคราะห์เงื่อนไขการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และความเสี่ยงวัด: เกี่ยวกับสินเชื่อกิจการขนาดเล็กแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลซึ่งกันและกันในหมู่เงื่อนไขต่างๆของสินเชื่อที่โดดเด่นแตกต่างในพฤติกรรมของผู้ให้กู้ขึ้นอยู่กับขนาดและชนิดและบทบาทสำคัญของเงินให้สินเชื่อหลาย / ผู้ให้กู้ในการอธิบาย Delinquencies เงินกู้ 1) ตรวจสอบบทบาทของการค้าประกันเงินกู้ในเส้นของเครดิตชุดเพื่อกิจการขนาดเล็ก การแสดงตนของค้าประกันเงินกู้มีความเกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ยที่ลดลงและเส้นเล็กของเครดิต มีหลักฐานบางอย่างที่ค้าประกันเงินกู้และหลักประกันทดแทนเป็น บริษัท ที่มีความสัมพันธ์กับธนาคารอีกต่อไปและความสัมพันธ์กับธนาคารน้อยลงมีโอกาสน้อยที่จะมีการค้าประกันเงินกู้นำมาใช้ เนื่องจากมีหลักฐานที่แสดงถึงความพร้อมกันในข้อมูลบางอย่างวิธีการทางเศรษฐมิติที่เหมาะสมที่ใช้ในการได้รับการประเมินค่าพารามิเตอร์ที่สอดคล้องกัน 2) ตรวจสอบความแตกต่างในแง่ของการปล่อยสินเชื่อในสองขนาดของธนาคารและผู้ให้กู้ฟาร์มสินเชื่อขนาดเล็ก ผู้ให้กู้ฟาร์มขนาดใหญ่จะใช้หลักประกันเพิ่มเติมมากกว่าที่ผู้ให้กู้ของธนาคารขนาดใหญ่ แต่ธนาคารขนาดเล็กใช้หลักประกันเพิ่มเติมมากกว่าที่ผู้ให้กู้ฟาร์มขนาดเล็ก มีหลักฐานว่าธนาคารขนาดเล็กใช้หลักประกันกว่าธนาคารขนาดใหญ่เป็น ทุกผู้ให้กู้ฟาร์มปรากฏที่จะใช้ระดับที่คล้ายกันของหลักประกันในขณะที่ธนาคารขนาดเล็กใช้หลักประกันกว่าธนาคารขนาดใหญ่ ปัจจัยของหลักประกันที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้ให้กู้ สำหรับทุกขนาดของผู้ให้กู้ฟาร์มระยะสั้นของเงินให้กู้ยืมที่มีแนวโน้มการใช้งานของหลักประกันอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่จริงและในทางกลับกัน 3) ตรวจสอบปัจจัยของ Delinquencies เงินกู้ฟาร์มและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของเงินให้สินเชื่อและผู้ให้กู้หลายหลายใน

การกระทำผิด จำนวนของผู้ให้กู้ที่ใช้โดยผู้กู้จำนวนของเงินให้สินเชื่อและผลิตภัณฑ์ของทั้งสอง ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการกระทำผิดเงินกู้ ปัจจัยเหล่านี้มีอย่างน้อยเป็นอย่างมีนัยสำคัญ เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่เป็นมาตรฐานในการอธิบายการกระทำผิดเงินกู้หาสอดคล้องกันมากที่สุดเกี่ยวกับการกู้ฟาร์มกระทำผิดคือผู้กู้ที่ได้รับการปฏิเสธในเครดิตที่ผ่านมาห้าปีมีแนวโน้มที่จะมีเงินให้กู้ยืมที่ค้างชำระ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กู้โดยใช้ผู้ให้กู้มากขึ้นดูเหมือนจะเป็นความสามารถในการต่อรองราคาที่ดีกว่าอัตราดอกเบี้ย

Christie Florou and Constations (2010) ศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศกรีก แบ่งอัตราส่วนทางการเงินออกเป็น 3 ด้าน คือ อัตราส่วนทางการเงินที่สะท้อนการจัดการด้านการดำเนินงาน การจัดการด้านการลงทุน และการจัดการด้านการเงิน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า อัตราส่วนมูลค่าตามตลาดของส่วนของเจ้าของต่อมูลค่าตามบัญชีของส่วนของเจ้าของ และอัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับอัตราหมุนของสินค้าคงคลัง อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อส่วนของเจ้าของและอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน

Dwiet al. (2009) ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ การเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ และการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ กับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของมีความสัมพันธ์และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดีกว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนส่วนของเจ้าของ โดยอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์

Easton et al (1993) ซึ่งศึกษาความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความทันต่อเวลาของข้อมูลเกี่ยวกับการตีราคาใหม่สำหรับสินทรัพย์ที่มีตัวตนของบริษัทในประเทศออสเตรเลียจำนวน 100 บริษัท ที่มีการตีราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ระหว่างปี ค.ศ. 1981 ถึง ค.ศ. 1991 โดยประยุกต์แนวคิดของ Ohlson (1995) ในการวัดค่าความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความทันต่อเวลา กล่าวคือ เปลี่ยนจากการใช้ราคาหุ้นเป็นตัวแปรสำหรับความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจไปใช้อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี (Price per Book Value:P/BV) แทน เนื่องจากเชื่อว่า หากการตีราคาใหม่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้จริงจะส่งผลให้มูลค่าตลาดของส่วนของเจ้าของมีการปรับตัวไปในทิศทางที่สอดคล้องกับมูลค่าตามบัญชีของส่วนของเจ้าของ

Loretta Lipe (1986) ศึกษาอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่าอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์หรือมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุน และนอกจากนี้จากการทดสอบสมมติฐานยังพบว่า อัตรากำไรจากการดำเนินงานไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวคือ อัตรากำไรจากการดำเนินงาน ถึงแม้จะเป็นอัตราส่วนหนึ่งที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร แต่เมื่อนำพิจารณาในภาพของทั้งกลุ่มอุตสาหกรรมแล้วนักลงทุนอาจไม่ได้นำมาเป็นปัจจัยหลักในการพิจารณาตัดสินใจเลือกหลักทรัพย์ที่น่าลงทุน

William Beaver (1966) ศึกษาการใช้ อัตราส่วนทางการเงินมาช่วยสำหรับการพยากรณ์ภาวะล้มละลายและภาวะไม่ล้มละลาย ซึ่งใช้ ข้อมูลทางบัญชีตัวเดียวในการจำแนกกิจการที่ล้มละลาย และไม่ล้มละลาย โดยทำการศึกษา อัตราส่วนทางการเงินทั้งหมด 30 อัตราส่วนในช่วงเวลาก่อนหน้าการล้มละลาย 5 ปี จากการศึกษา ได้อัตราส่วนที่สามารถหาความสัมพันธ์ของกิจการที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวและ กิจการที่ไม่ประสบความสำเร็จล้มเหลวรวม 6 อัตราส่วน ดังนี้ อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินรวม (Cash Flow to Total Debt Ratio) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Income to Total Assets Ratio) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Assets Ratio) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (Working Capital to Total Assets Ratio) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์หมุนเวียน (Working Capital to Current Assets Ratio) และอัตราส่วนการหมุนเวียน (Turnover Ratio) พบว่าอัตราส่วนทางการเงินสามารถใช้ในการพยากรณ์ภาวะความล้มเหลวของกิจการได้อย่างน้อย 5 ปี ก่อนการล้มละลายจะเกิดขึ้นจริงและอัตราส่วนทางการเงินที่สามารถใช้ในการพยากรณ์ได้ดีที่สุดของการวิจัยนั้นคือ Cash Flow to Total Debt Ratio เนื่องจากมีความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์น้อยที่สุด และการพยากรณ์นั้นจะมีความคลาดเคลื่อนเมื่อระยะเวลาห่างไปจากปีที่เกิดภาวะล้มละลาย